

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

S P R E N D I M A S

2025 m. liepos 3 d. Nr. 21RE-613

(AG-497/07-2025)

Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Eglės Bilevičiūtės (pranešėja), Žydrūno Plytniko ir Ingridos Sabaliauskienės (Komisijos posėdžio pirmininkė),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos uždarnosios akcinės bendrovės X skundą dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nutarimo panaikinimo.

Komisija

n u s t a t ė:

uždaroji akcinė bendrovė X (toliau – UAB X, pareiškėja) skundu Komisijos prašo: panaikinti Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – Tarnyba, atsakovė) 2025-05-28 nutarimą Nr. MĮPN-94 „Dėl UAB X Lietuvos Respublikos maisto įstatymo pažeidimo“ (toliau – Nutarimas) kaip nepagrįstą; konstatuoti, kad UAB X veikė sąžiningai, laikydamosi Europos Sąjungos tiekimo ir kokybės reikalavimų; pripažinti, kad produktas neatitinka Reglamente (EB) Nr. 1333/2008 apibrėžtos pavojingos formos (nei kapsulė, nei vieno kąsnio želė); jei skundas būtų atmestas – bent jau sumažinti baudą iki minimalios, atsižvelgiant į tai, kad įmonė pažeidimą padarė pirmą kartą, buvo imtasi atsakomųjų veiksmų bei vartotojams žala nebuvo padaryta.

Paaikšino, kad ginčijamu Nutarimu pareiškėja buvo pripažinta pažeidusi Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 7 straipsnio 1 dalį ir jai paskirta 581 Eur bauda. Nutarime remiamasi Reglamento (EB) Nr. 1333/2008 II priedo E dalies 05.2 punktu, kuriuo draudžiama naudoti E407 ir E410 priedus mažuose indeliuose ar kapsulėse, skirtose nuryti vienu kartu arba spaudžiant išgauti turinį į burną. Pareiškėja atkreipė dėmesį, kad jos atveju prekė buvo 14 cm ilgio „želė lazdelės“ (angl. Jelly Straws), pakuotėse, skirtose porcijiniam padalijimui ar išspaudimui rankomis, bet ne kaip vienkartinė kapsulė. Produktas nei kapsulės, nei indelio formos neatitiko. Jį vartojant, būtina aktyvi sąmoninga veikla (ne „vienu kąsniu“), t. y. vartotojas pats dozuoja, pjauna arba spaudžia. Produktas neatitinka Reglamente (EB) Nr. 1333/2008 minimų draudžiamų formų.

Minėtos Reglamento nuostatos taikomos produktams, kurie yra skirti vaikams bei nuryjami vienu kartu. Atitinkamai Tarnyba nurodo, kad produktas sukėlė grėsmę vaikams, tačiau tai tik potenciali prielaida, o ne konstatuotas faktas. Neužfiksuotas nei vienas užspringimo ar sveikatai pakenkimo atvejis. Be to, produktas nebuvo pažymėtas kaip skirtas vaikams ir nebuvo platinamas kaip kūdikių maistas ar užkandis mažamečiams. Be to, Europos rinkoje šie produktai vis dar laisvai platinami. Tiek Lietuvoje, tiek kitose Europos Sąjungos (toliau – ES) šalyse identiški ar analogiški produktai (Jelly Straws, Jelly Cups) ir toliau yra prieinami rinkoje.

Nutarimas neatitinka bendros ES rinkos principo, šiuo atveju nėra užtikrinamas vienodas teisės normų taikymas. Tai pažeidžia Reglamento (EB) Nr. 178/2002 1 straipsnio 3 dalyje įtvirtintą vieningos vidaus rinkos principą. Laikantis, kad įmonė veikė sąžiningai ir pagal oficialią tiekimo grandinę: produktą įsigijo iš oficialaus, plačiai pripažinto ES tiekėjo – Y iš Nyderlandų. Minėta produkcija atitiko pasienio kontrolės reikalavimus, o iki Belgijos pateikto RASFF pranešimo jokia

kita kompetentinga ES valstybės institucija nebuvo pateikusi išpėjimų ar pastabų dėl šio produkto. Pareiškėja pažymėjo, kad Y tiekėjas šią prekę platino ir kitiems distributoriams įvairiose ES valstybėse, kuriems taip pat nekilo abejonių dėl atitikties Reglamentui (EB) Nr. 1333/2008 ar kitam galiojančiam teisiniam reguliavimui.

Pareiškėja skubiai ėmėsi visų nurodytų veiksmų: nedelsdama informavo klientus, susigrąžino ir Tarnybos nurodymu sunaikino galimai pavojingus gaminius; bendradarbiavo su Tarnyba nuo pirmų žingsnių, laikėsi visų pateiktų nurodymų.

Pareiškėja 2025-06-20 pateikė Komisijai atsakomąjį atsiliepimą į Tarnybos pateiktą poziciją. Nurodė, kad Tarnybos pozicijoje daroma prielaida, kad Jelly Straws saldainiai yra „kietos konsistencijos želė konditerijos gaminiai, pateikti mažų kapsulių ar indelių formoje, skirti nuryti vienu kąšniu“. Tačiau tai neatitinka faktų: platinamas produktas yra „Želė ABC Jelly Straws assorted 20 g x 50“, supakuotas 1 kg talpos statinaitėje; kiekvienos vienetinės lazdelės ilgis siekia 14 cm, todėl objektyviai negali būti laikomas „vieno kąšnio“ ar kapsulės pavidalo produktu; produktas yra skystos arba pusiau skystos konsistencijos, skirtas dalijimuisi, o ne vartojimui vienu spustelėjimu į burną; jis neatitinka Reglamento (EB) Nr. 1333/2008 II priedo E dalies 05.2 kategorijai taikomų draudžiamų formų apibrėžties. Todėl Tarnybos teiginiai apie tariamą pavojų, kylantį dėl produkto formos, neturi nei faktinio, nei teisinio pagrindo, o sankcija grindžiama klaidinga prielaida apie produkto fizines savybes.

Dėl kitų įmonių tapataus produkto pateikimo į rinką pareiškėja paaiškino, kad analogiški želė produktai (želė lazdelės ar vieno kąšnio želė) su identiškais maisto priedais E407 ir E410 šiandien yra plačiai prieinami Lietuvos mažmeninėje prekyboje, platinami kitų tiekėjų. Tarnyba savo pozicijoje nepaaiškina, kodėl tiems patiems produktams, esantiems rinkoje, nėra taikomos identiškos sankcijos ar apribojimai. Šis selektyvus požiūris pažeidžia teisėtų lūkesčių principą, objektyvumo ir lygiateisiškumo standartus bei suponuoja vartotojo klaidinimo riziką, nes analogiška produkcija žymima kaip „skysti saldainiai“ su tuo pačiu išpėjimu apie užspringimo pavojų. Ši aplinkybė kelia pagrįstą abejonių dėl to, ar Tarnyba taiko teisės aktus vienodai visiems ūkio subjektams. Tokiu atveju kyla klausimas dėl baudžiamosios atsakomybės taikymo pagrįstumo būtent pareiškėjos atžvilgiu.

Tarnyba teigia, kad pareiškėja neapskundė 2023 m. sprendimo dėl produktų tiekimo uždraudimo, todėl produktas laikomas nesaugiu. Pareiškėja pažymėjo, kad UAB X glaudžiai bendradarbiavo su tiesioginiu tiekėju Y, kuris, kaip įmonė nurodė, inicijavo skundą Belgijos institucijoms, ginčydamas atitinkamo sprendimo pagrįstumą. Tai reiškia, kad sprendimas dėl tariamo produkto nesaugumo tarptautiniu mastu buvo keliamas į aukštesnes instancijas tiekimo šalyje. Todėl teigti, kad UAB X nesiėmė veiksmų – netikslu. Be to, Lietuvos teisėje neįtvirtinta prezumpcija, jog administracinis aktas, neapskūstas per nustatytą terminą, automatiškai paneigia teisę vėliau ginti savo interesus, kai administracinė atsakomybė grindžiama tuo aktu.

Pareiškėja laikosi pozicijos, kad Tarnybos pateiktas atsiliepimas nėra pagrįstas objektyviais, laboratoriniais ar ekspertiniais duomenimis apie produkto formą, konsistenciją ir faktinį pavojų vartotojų sveikatai. Pareiškėja veikė sąžiningai, skaidriai ir ėmėsi visų reikalingų priemonių užtikrinti maisto saugą – bendradarbiavo su tiekėju, savanoriškai pašalino likučius iš rinkos ir pateikė sunaikinimo įrodymus. Tokioje situacijoje administracinės baudos taikymas yra ne tik neproporcingas, bet ir diskriminacinis, lyginant su kitų tiekėjų analogiškų produktų traktavimu.

Pareiškėja prašo skundą nagrinėti rašytinio proceso tvarka.

Atsakovė Tarnyba su pareiškėjos skundu nesutinka, prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Atsiliepime nurodė, kad 2023-02-10 Belgijos atsakingos institucijos RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed) sistema paskelbė Skubų pavojaus pranešimą (Nr. 595422, nuoroda: 2023.1011), Greitojo išpėjimo apie maistą ir pašarus sistema (RASFF). Pranešimai apie nesaugų maistą, su maistu besiliečiančius produktus ar pašarus. Buvo nustatyta, kad neleistinų maisto priedų E407 ir E410 naudojimas želė konditerijos gaminių sudėtyje pažeidžia 2002-01-28 Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002 nustatančio maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančio Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančio su maisto saugos klausimais

susijusias procedūras (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 178/2002) 14 straipsnio 2 dalies a punkto, 2008-12-16 Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) 1333/2008 „Dėl maisto priedų“ (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 1333/2008) 5 straipsnio, II priedo E dalies 05.2 maisto produktų kategorijai taikomus reikalavimus. Produktai atšaukiami iš Belgijos rinkos.

Tarnyba 2023-03-08 paskelbė skubų pranešimą dėl nesaugaus maisto, pašarų ir su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų Nr. 2023-03-08-000-(16) (toliau – Pranešimas). Pareiškėja pateikė informaciją, kad želė šiaudelius ir želė vaisinius saldinius Jelly Straws (pakuotėse po 1 kg) iš Nyderlandų pardavėjo Y pirko 5 kartus (viso įsigyta 2100 kg). 2023-03-24 pareiškėja pateikė informaciją, kad produkcija susigražinta (susigražinti 29,88 kg) ir sunaikinta. Tarnybos Šiaulių departamentas 2023-03-28 priėmė Sprendimą „Dėl produktų tiekimo rinkai uždraudimo“ Nr. 57SV-18 (toliau – Sprendimas), kuriuo uždraudė tiekti į rinką nesaugų produktą – želė šiaudelius ir želė vaisinius saldinius Jelly Straws (pakuotėse po 1 kg), gautus iš tiekėjo Y, Nyderlandai (viso 2100 kg). 2025-05-28 priimtas ginčijamas Nutarimas, kuriuo pareiškėjai skirta 581 Eur dydžio bauda.

Atsakovė paaiškino, kad atliekant oficialią rinkos kontrolę Belgijoje buvo rasti parduodami želė vaisiniai saldiniai Jelly Straws iš Nyderlandų, kurių gamyboje panaudoti maisto priedai E407 ir E410, kurie nėra leistini naudoti kietos konsistencijos želatininiuose konditerijos gaminiuose arba pusiau standžiuose mažuose indeliuose arba kapsulėse, skirtose nuryti vienu kartu, arba indelį, kapsulę spaudžiant, kad konditerijos produktas patektų į burną. Šie priedai daro produktus tvirtesnius, o tai sukelia didesnę užspringimo pavojų, ypač mažiems vaikams. Produktai, kuriuose buvo rasta šių priedų, buvo atšaukiami iš Belgijos rinkos.

Pareiškėja savo skunde neteisingai cituoja Reglamentą (EB) Nr. 1333/2008 5 straipsnio, II priedo E dalies 05.2 maisto produktų kategorijai taikomus reikalavimus ir atkreipia dėmesį, kad produktas buvo skirtas pasidalijimui ir nebuvo galimybės jį vartoti „vienu kąsniu“, tačiau nepasisako apie draudimą priedus naudoti kietos konsistencijos želatininiuose gaminiuose. Reglamento priede išvardinti šie apribojimai: negalima naudoti želatininiuose mažuose indeliuose, šiame reglamente apibrėžiamuose kaip kietos konsistencijos želatininti konditerijos gaminiai, esantys pusiau standžiuose mažuose indeliuose arba mažose kapsulėse, skirtose nuryti vienu kartu, indelį arba kapsulę spaudžiant, kad konditerijos produktas patektų į burną, jie taikomi maisto priedams E407 ir E410. Produktai, kurie buvo uždrausti tiekti į rinką, buvo želė produktai.

Pareiškėja prie skundo prideda produktų nuotraukas, kurios leidžia preizumuoti, kad produktai yra orientuoti į vaikus (produktai pasižymi žaislingomis ir įvairiaspalvėmis pakuotėmis), tai pat ant pakuotės nurodytas įspėjimas, kad yra „pavojus užspringti“ ir netinka vaikams iki 8 metų.

Tarnyba priėmė Sprendimą, kuriuo buvo uždrausta tiekti produktą į rinką ir šio sprendimo pareiškėja neapskundė, todėl jis yra įsiteisėjęs. Šioje byloje negali būti keliamas klausimas dėl nesaugaus produkto fakto, nes pareiškėja galėjo skusti Sprendimą, tačiau šia galimybe nepasinaudojo.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) 2022-11-03 nutartyje Nr. eA-961-662/2022 analizuoja Reglamentą Nr. 178/2002: „pastarojo reglamento 17 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog maisto verslo operatoriai visais su jų kontroliuojamu verslu susijusiais gamybos, perdirbimo ir platinimo etapais užtikrina, kad maisto produktai atitiktų su jų veikla susijusių teisės aktų, reglamentuojančių maisto produktus, reikalavimus. Dėl Reglamento Nr. 178/2002 17 straipsnio 2 dalies pažymėtina, jog joje numatyta, kad valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikytinų pažeidus su maisto produktais susijusius teisės aktus, ir kad šios sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios“. Maisto įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog „maisto tvarkymo subjektai <...> privalo pateikti į rinką saugų maistą <...>“. Maisto tvarkymo subjektais be kitų laikomi juridiniai asmenys, atsakingi už tai, kad jų kontroliuojamame maisto versle būtų garantuoti laikomasi maisto produktus reglamentuojančių įstatymų reikalavimų (Įstatymo 2 straipsnio 16 dalis, Reglamento (EB) Nr. 178/2002 3 straipsnio 3 dalis). Maisto įstatymo 12² straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „maisto tvarkymo subjektams <...>, pateikusiems į rinką nesaugų maistą <...>, skiriamas įspėjimas arba nuo 300 iki 3 000 eurų bauda. <...>“ (LVAT 2024-11-13 sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2216-968/2024).

Pareiškėjai skirta 581 Eur bauda ir draudimas tiekti rinkai nesaugų produktą. Maisto įstatymo 12³ straipsnio 2 dalis aiškina nuobaudos skyrimo metodiką. Straipsnyje nurodoma, kad kai yra

atsakomybę lengvinančių aplinkybių, skiriama bauda mažinama nuo jos vidurkio iki minimalaus dydžio, nagrinėjamu atveju baudos vidurkis yra 1 500 eurų, tačiau atsižvelgus į lengvinančias aplinkybes, tai yra įmonės atsakingi asmenys tyrime dalyvavo geranoriškai, įmonė pažeidimą padarė pirmą kartą, bauda buvo sumažinta iki 581 eurų. Šios lengvinančios aplinkybės savo esme atitinka 9 punkte nurodytas lengvinančias aplinkybes.

Taigi, įsiteisėjusiu Sprendimu buvo uždrausti nesaugūs maisto produktai dėl juose esančių draudžiamų medžiagų. Tarnyba, priimdama Nutarimą dėl piniginių sankcijos skyrimo pareiškėjai, tinkamai įvertino faktines bylos bei teisinės aplinkybes, dėl ko, atsakovės vertinimu, nėra teisinio pagrindo panaikinti Nutarimą.

Skundas atmestinas

Bylos duomenimis nustatyta, kad 2023-02-10 Belgijos atsakingos institucijos RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed) sistema paskelbė Skubų pavojaus pranešimą (Nr. 595422, nuoroda: 2023.1011) apie tai, kad neleistinų maisto priedų E407 ir E410 naudojimas želė konditerijos gaminių sudėtyje pažeidžia Reglamento (EB) Nr. 178/2002 14 straipsnio 2 dalies a punkto, ir Reglamento (EB) Nr. 1333/2008 5 straipsnio, II priedo E dalies 05.2 maisto produktų kategorijai taikomus reikalavimus.

Tarnyba 2023-03-08 paskelbė Pranešimą dėl nesaugaus maisto, pašarų ir su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų Nr. 2023-03-08-000-(16). Pranešime nurodytas produkto aprašymas: želė lazdelės iš Nyderlandų, kurių sudėtyje yra neautorizuoti maisto priedai E407 ir E410; Lietuvoje išplatinta 2098 kg produkto.

Tarnybos Šiaulių departamentas 2023-03-08 atliko UAB X maisto produktų sandėlio, esančio adresu (duomenys neskelbtini) neplaninį patikrinimą, kurio metu surašė Didmeninės prekybos subjekto/sandėlio patikrinimo aktą Nr. 57MPI-1220.

Pareiškėja Tarnybai pateikė 2023-03-10 Paaiškinimą dėl prekės Želė ABC Jelly Straws assorted 20g x 50, lazdelės įv. vaisių skonio patekimo į rinką.

Tarnybos Šiaulių departamentas 2023-03-28 priėmė Sprendimą, kuriuo uždraudė tiekti į rinką nesaugų produktą – želė šiaudelius ir želė vaisinius saldinius Jelly Straws (pakuotėse po 1 kg), gautus iš tiekėjo Y, Nyderlandai, (viso 2100 kg). Sprendime nurodyta, kad minėtas produktas yra nesaugus ir neatitinka teisės aktuose nustatytų saugos reikalavimų: Reglamento (EB) Nr. 178/2002 14 straipsnio 1 dalies, 2 dalies a punkto, ir Reglamento (EB) Nr. 1333/2008 II priedo, Maisto įstatymo 2 skirsnio 4 straipsnio 1 dalies, 2 dalies 1, 2 punktų reikalavimų. Tarnybos Šiaulių departamentas Sprendimu taip pat įpareigojo ūkio subjektą (pareiškėją): susigrąžinti nesaugų produktą iš vartotojų; pašalinti nesaugų produktą iš rinkos; sunaikinti nesaugų produktą.

Pareiškėja Tarnybai pateikė 2023-04-24 Sunaikinimo aktą Nr. 23-24, kuriuo informavo, kad UAB Z perduota sunaikinti 723 vnt. Želė ABC Jelly Straws (po 20 g) ir 771 vnt. Želė ABC Jelly Straws (po 20 g), viso 1494 vnt. (29,88 kg) produkto.

Pareiškėja Tarnybai pateikė 2023-06-12 Paaiškinimą dėl Želė ABC Jelly Straws assorted 20g x 50, lazdelės įv. vaisių skonių patekimo į rinką.

Tarnybos Šiaulių departamentas 2023-06-13 surašė Lietuvos Respublikos maisto įstatymo pažeidimo protokolą Nr. 57MIPP-5 (toliau – Protokolas), kuriame nurodyta, kad UAB X tiekė rinkai nesaugų produktą – želė lazdelės „Jelly Straws assorted įvairių vaisių skonių“ su neautorizuotais maisto priedais E407 ir E410, importuotojas Y, Nyderlandai (toliau – ir Nesaugus produktas). Produktas neatitiko Reglamento (EB) Nr. 1333/2008 II priedo E dalies 05.2 maisto produktų kategorijai taikomų reikalavimų, Maisto įstatymo 2 skirsnio 4 straipsnio 1 dalies ir 2 dalies 1, 2 punktų reikalavimų. UAB X į rinką išplatino netinkamus žmonėms vartoti maisto produktus ir tuo pažeidė Maisto įstatymo 7 straipsnio 1 dalį. Protokole pažymėta, kad informacijos apie nukentėjusius asmenis nėra, UAB X bendradarbiavo su Tarnybos Šiaulių departamentu.

Tarnybos Šiaulių departamentas 2023-06-14 raštu Nr. 57S-(57.5)-1170 pateikė Protokolą nagrinėti Tarnybos Maisto įstatymo pažeidimų nagrinėjimo komisijai.

Tarnybos Lietuvos Respublikos specialiųjų įstatymų pažeidimų bylų nagrinėjimo komisija (toliau – Tarnybos komisija), sudaryta Tarnybos direktoriaus 2024-02-23 įsakymu Nr. B1-245 „Dėl

Lietuvos Respublikos specialiųjų įstatymų pažeidimų bylų nagrinėjimo Valstybinėje maisto ir veterinarijos tarnyboje tvarkos aprašo patvirtinimo“, posėdyje žodinio proceso tvarka išnagrinėjo bylą „Dėl UAB X Lietuvos Respublikos maisto įstatymo pažeidimo“ pagal Tarnybos Šiaulių departamento Protokolą ir 2025-05-28 priėmė ginčijamą Nutarimą, kuriuo, vadovaudamasi Maisto įstatymo 12² straipsnio 2 dalimi, 12³ straipsnio 2 ir 3 dalimis ir 12⁵ straipsnio 1 dalimi už Maisto įstatymo 7 straipsnio 1 dalies pažeidimą skyrė pareiškėjai 581 Eur baudą.

Nutarime išdėstytos šių teisės aktų nuostatos: Reglamento (EB) Nr.178/2002 14 straipsnio 1 dalis, 2 dalies a punktas, 4 dalies c punktas; Maisto įstatymo 2 straipsnio 11 punktas, 4 straipsnio 1 dalis ir 2 dalies 2 punktas, 7 straipsnio 1 dalis; Reglamento (EB) 1333/2008 II priedo E dalies 05.2 maisto produktų kategorijai taikomos nuostatos. Tarnybos komisija nustatė, kad UAB X tiekėtų rinkai želės saldainių gamyboje kaip sudėtinės dalys panaudoti tirštikliai: karageninas (jūros dumblių ekstraktas) (E 407) ir saldžiųjų ceratonijų derva (E 410), t. y. medžiagos, kurios remiantis Reglamento (EB) 1333/2008 II priedo E dalies 05.2 negalimos naudoti kietos konsistencijos želatininių konditerijos gaminiuose arba pusiau standžiuose mažuose indeliuose arba mažose kapsulėse, skirtose nuryti vienu kartu, arba indelį, kapsulę spaudžiant, kad konditerijos produktas patektų į burną. Tarnybos komisijos nustatytos lengvinančios aplinkybės: įmonė bendradarbiavo ir pateikė Tarnybai visą reikalingą informaciją bei dokumentus. Atsakomybę sunkinančių aplinkybių nėra. Nutarime pažymima, kad Reglamento (EB) Nr. 1333/2008 II priedo E dalies 05.2 punktas apima maisto priedus, kurie gali būti naudojami tam tikruose maisto produktuose. Atsižvelgiant į įvairias produktų vartotojų grupes, maisto priedai, keičiantys maisto tekstūrą, padarant jį slidesniu arba sunkiau kramtomu, gali ženkliai padidinti springimo kietais ar slidžiais maisto gabalėliais riziką. Be to, maisto priedai, kurie rehidratuojasi, tai yra, išbrinksta ir padidėja apimtimi, jiems patekus į gleivinę terpę arba juos nurijus, nepriimtina didina patiekto į rinką Nesaugaus produkto pavojingumą, ypatingai pagrindinei Nesaugaus produkto vartotojų grupei – vaikams. Todėl labai svarbu užtikrinti, kad maisto produktai, kuriuos duodame vaikams, atitiktų Reglamento (EB) Nr. 1333/2008 II priedo E dalies 05.2 punkto reikalavimus. Atsižvelgiant į išplatinto Nesaugaus produkto kiekį (viso įvežta 2100 kg, iš kurių utilizuota 29,88 kg, o išplatinta 2098 kg), sukeltas ypatingai didelis pavojus žmonių sveikatai ir gyvybei. Vertinant tai, kad pagrindinė nesaugaus produkto vartotojų grupė yra vaikai, būtina imtis griežtų veiksmų, atgrasančių nuo nesaugaus produkto platinimo ateityje. Surinktų įrodymų visuma patvirtina, kad įmonė nesilaikydama Reglamento (EB) Nr. 178/2002 14 straipsnio 1 dalies ir 2 dalies a punkto, 4 dalies c punkto, Reglamento (EB) 1333/2008 II priedo E dalies 05.2 punkto, Maisto įstatymo 4 straipsnio 1 dalies ir 2 dalies 1 ir 2 punktų reikalavimų, pateikė rinkai Nesaugų produktą (viso įsivežė 2100 kg, išplatino 2098 kg, utilizavo 29,88 kg), kurio sudėtyje nurodomos medžiagos karageninas (E407) ir saldžiųjų ceratonijų derva (E 410), kurių negalima naudoti kietos konsistencijos želatininiuose konditerijos gaminiuose, ir tuo pažeidė Maisto įstatymo 7 straipsnio 1 dalį.

Byloje nagrinėjamas ginčas dėl Nutarimo teisėtumo ir pagrįstumo.

Tarnybos direktoriaus 2024-02-23 įsakymu Nr. B1-245 patvirtintas Lietuvos Respublikos specialiųjų įstatymų pažeidimų bylų nagrinėjimo Valstybinėje maisto ir veterinarijos tarnyboje tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato Lietuvos Respublikos maisto įstatymo, Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo, Lietuvos Respublikos pašarų įstatymo, Lietuvos Respublikos pluoštinių kanapių įstatymo (toliau – Lietuvos Respublikos specialieji įstatymai) pažeidimo protokolų surašymo pagrindus ir tvarką, Lietuvos Respublikos specialiųjų įstatymų pažeidimų bylų nagrinėjimo komisijos darbo organizavimo tvarką ir Lietuvos Respublikos specialiųjų įstatymų pažeidimų bylų (toliau – bylos) nagrinėjimo tvarką.

Aprašo 4 punkte nustatyta, kad Maisto įstatymo pažeidimo protokolą surašomas, kai įgaliotasis pareigūnas, atsižvelgdamas į Sprendimą dėl produkto (-ų) tiekimo rinkai uždraudimo, kurio forma nustatyta Produktų tiekimo rinkai ribojimo priemonių taikymo tvarkos aprašo, patvirtinto Tarnybos direktoriaus 2013-07-19 įsakymu Nr. B1-487 „Dėl Produktų tiekimo rinkai ribojimo priemonių taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 2 priede, atlieka galimo Maisto įstatymo pažeidimo tyrimą ir nustato Maisto įstatymo pažeidimo sudėties požymius.

Pagal Aprašo 9 punktą, baigęs Specialiojo įstatymo pažeidimo tyrimą, jei nėra Aprašo 10 punkte nurodytų aplinkybių, įgaliotasis pareigūnas surašo atitinkamą Aprašo 4–7 punktuose nurodytą Specialiojo įstatymo pažeidimo protokolą.

Apraše detaliam reglamentuota Tarnybos komisijos darbo organizavimo ir bylų nagrinėjimo šios komisijos posėdyje tvarka. Tarnybos komisijos veiklos forma yra posėdžiai, kurie šaukiami prireikus (15 punktas). Tarnybos komisija, iš esmės išnagrinėjusi bylą, priima sprendimą, kuris įforminamas nutarimu (22 punktas).

Aprašo 44 punktas numato, kad Tarnyba, išnagrinėjusi bylą, priima motyvuotą nutarimą: 44.1. skirti Specialiajame įstatyme nustatytas nuobaudas; 44.2. atsisakyti skirti baudas, kai nėra Specialiojo įstatymo nustatyto pagrindo; 44.3. nutraukti bylą, kai nepadarytas Specialiojo įstatymo reikalavimų pažeidimas arba praėjus tyrimo atlikimo terminams; 44.4. grąžinti bylą protokolą surašiusiems ir pažeidimo tyrimą atlikusios institucijos įgaliotiems pareigūnams papildomam tyrimui atlikti; papildomas tyrimas negali viršyti Apraše nustatytų terminų, būtinų komisijos nutarimui priimti; 44.5. atidėti bylos nagrinėjimą, jeigu į bylos nagrinėjimo posėdį neatvyko bylos nagrinėjimo proceso dalyvis, kai komisija nusprendžia, kad be jo negalima nagrinėti bylos; 44.6. sustabdyti bylos nagrinėjimą bylos nagrinėjimo proceso šalims apskundus teismui Tarnybos sprendimus dėl rinkos ribojimo priemonių taikymo ar kitais atvejais, kai komisija pripažįsta, kad bylos nagrinėjimą sustabdyti būtina.

Aprašo 45 punkte nustatyta, kad išnagrinėjus bylą, priimtame nutarime turi būti nurodyta: 45.1. nutarimą priėmusios institucijos pavadinimas; 45.2. bylos nagrinėjimo data ir vieta; 45.3. duomenys apie pažeidėją (pažeidėjo pavadinimas, kodas, buveinė, telefono ryšio numeris, leidimo numeris, išdavimo data); 45.4. pažeidimo padarymo aplinkybės; 45.5. pažeidėjo kaltės įrodymai, kuriais grindžiamas nutarimas; 45.6. Specialiojo įstatymo straipsnis, nustatantis atsakomybę už pažeidimą; 45.7. pažeidėjo paaiškinimai ir jų įvertinimas; 45.8. priimtas sprendimas; 45.9. nutarimo apskundimo terminai ir tvarka.

Pagal Aprašo 48 punktą skirdama nuobaudą, Tarnybos komisija atsižvelgia į Specialiajame įstatyme nustatytas atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes.

Nagrinėjamu atveju Tarnybos komisija, išnagrinėjusi bylą pagal Tarnybos Šiaulių departamento pateiktą Protokolą, ginčijamu Nutarimu, vadovaudamasi Maisto įstatymo 12² straipsnio 2 dalimi, 12³ straipsnio 2 ir 3 dalimis ir 12⁵ straipsnio 1 dalimi, už Maisto įstatymo 7 straipsnio 1 dalies pažeidimą skyrė pareiškėjai 581 Eur baudą.

Pareiškėja ginčija nustatytą pažeidimą, nurodydama, kad produktas „Želė ABC Jelly Straws assorted“ neatitinka Reglamento (EB) Nr. 1333/2008 II priedo E dalies 05.2 kategorijai taikomų draudžiamų formų apibrėžties. Pareiškėjos teigimu, administracinės baudos taikymas yra ne tik neproporcingas, bet ir diskriminacinis, kadangi analogiškai želė produktai su identiškais maisto priedais E407 ir E410 šiandien yra plačiai prieinami Lietuvos mažmeninėje prekyboje, platinami kitų tiekėjų.

Maisto įstatymo 7 straipsnyje reglamentuota, kad maisto tvarkymo subjektai ir su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų gamintojai ar tiekėjai privalo pateikti į rinką saugų maistą ir su maistu besiliečiančius gaminius ir medžiagas (1 dalis). Maisto tvarkymo subjektai ar su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų gamintojai ar tiekėjai, pažeidę šio įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimus, atsako šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka (5 dalis).

Maisto įstatymo 12² straipsnyje įtvirtinta, kad Tarnyba, nustačiusi šio įstatymo pažeidimus, susijusius su maisto ar su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų sauga, maisto tvarkymo subjektui ar su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų gamintojui ir (ar) tiekėjui pritaikiusi rinkos ribojimo priemones, skiria įspėjimus arba baudas (1 dalis). Maisto tvarkymo subjektams ar su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų gamintojams ir (ar) tiekėjams, pateikusiems į rinką nesaugų maistą ar nesaugius su maistu besiliečiančius gaminius ir medžiagas, skiriamas įspėjimas arba nuo 300 iki 3 000 eurų bauda (2 dalis).

Maisto įstatymo 12³ straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad maisto tvarkymo subjektas ar su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų gamintojas ir (ar) tiekėjas neatsako už nesaugaus maisto ar nesaugių su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų ir (ar) suklastoto maisto pateikimą į rinką,

jeigu įrodo, kad: 1) jis nesaugaus maisto ar nesaugių su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų ir (ar) suklastoto maisto į rinką nepateikė; 2) maistas ar su maistu besiliečiantys gaminiai ir medžiagos tapo nesaugūs (nesaugūs) vėliau dėl trečiojo asmens veiksmų netinkamai, neatsargiai gabenant ar saugant (sandėliuojant) maistą ar su maistu besiliečiančius gaminius ir medžiagas dėl kitų nuo maisto tvarkymo subjekto ar su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų gamintojo ir (ar) tiekėjo valios nepriklausančių priežasčių; 3) tuo metu, kai nesaugus maistas ar nesaugūs su maistu besiliečiantys gaminiai ir medžiagos buvo pateikti į rinką, mokslo ir technikos pažanga nebuvo tokio lygio, kad būtų galima nustatyti galimą riziką; 4) vartotojas naudojo su maistu besiliečiantį (besiliečiančius) gaminį (gaminius) ir medžiagą (medžiagas) pažeisdamas vartojimo taisykles, atsargumo priemones bei saugumo reikalavimus ir dėl to jam buvo padaryta žala; 5) maisto produkto (produktų) ar su maistu besiliečiančio (besiliečiančių) gaminio (gaminių) ir medžiagos (medžiagų) pavojingąsias savybes lėmė nenugalima jėga.

Maisto įstatymo 12³ straipsnio 2 dalyje numatyta, kad skirdama nuobaudą, Taryba atsižvelgia į atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes. Kai yra atsakomybę lengvinančių aplinkybių, skiriama bauda mažinama nuo jos vidurkio iki minimalaus dydžio, o kai yra atsakomybę sunkinančių aplinkybių, bauda didinama nuo jos vidurkio iki maksimalaus dydžio. Kai yra ir atsakomybę lengvinančių, ir sunkinančių aplinkybių, nuobauda skiriama atsižvelgiant į jų kiekį ir reikšmingumą.

Pagal Maisto įstatymo 12³ straipsnio 3 dalį atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad maisto tvarkymo subjektas ir (ar) su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų gamintojas ir (ar) tiekėjas, padarę šiame įstatyme numatytą pažeidimą, prisipažino jį padarę, nuoširdžiai dėl to gailisi, padėjo pažeidimą išaiškinti, pašalino pažeidimą, savo noru atlygino vartotojams padarytą žalą, nesaugus maistas ar nesaugūs su maistu besiliečiantys gaminiai ir medžiagos ir (ar) suklastotas maistas buvo sulaikyti ir neišplatinti maisto tvarkymo subjekto ar su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų gamintojo ir (ar) tiekėjo iniciatyva, kitos reikšmingos aplinkybės.

Maisto įstatymo 12⁵ straipsnyje nustatyta, kad Taryba nagrinėja šiame įstatyme nurodytas bylas ir skiria numatytas baudas. Bylos parengiamos, nagrinėjamos ir baudos skiriamos šio įstatymo ir Tarybos nustatyta tvarka (1 dalis). Tarybos inspektoriai dėl šio įstatymo pažeidimų surašo protokolus (2 dalis). Apie bylos nagrinėjimą turi būti informuotas ir jame gali dalyvauti pats pažeidėjas ir (ar) jo atstovas. Pažeidėjas ir (ar) jo atstovas turi teisę susipažinti su surinkta medžiaga, duoti paaiškinimus, pateikti prašymus, teikti įrodymus, apskusti priimamus sprendimus. Pažeidėjo ir (ar) jo atstovo, jeigu jis buvo laiku informuotas apie bylos nagrinėjimo vietą ir laiką, neatvykimas į bylos nagrinėjimą nekliudo ją nagrinėti (3 dalis). Išnagrinėjusi bylą, Taryba priima nutarimą. Nutarime nurodoma: nutarimą priėmusios institucijos pavadinimas, bylos nagrinėjimo data ir vieta, duomenys apie pažeidėją, pažeidimo aplinkybės, įrodymai, kuriais grindžiamas nutarimas, šio įstatymo straipsnis, numatantis atsakomybę už šio įstatymo pažeidimą, priimtas sprendimas, jo apskundimo terminai ir tvarka (4 dalis).

Reglamento (EB) Nr. 1333/2008 5 straipsnyje nustatyta, kad maisto priedo arba maisto, kurio sudėtyje yra toks priedas, negalima pateikti į rinką, jeigu maisto priedas naudojamas nesilaikant šio reglamento nuostatų.

Reglamento (EB) Nr. 1333/2008 II priedo „Sąjungos maisto priedų, leistinių naudoti maisto produktuose, sąrašas ir jų naudojimo sąlygos“ E dalyje nurodyti leidžiami naudoti maisto priedai ir jų naudojimo įvairių kategorijų maisto produktuose sąlygos. Šioje dalyje 05.2 maisto produktų kategorijos „Kiti konditerijos gaminiai, įskaitant burnos kvapo gaivinamąsias pastiles“ I grupei taikomi apribojimai: medžiagų, kurių numeriai E 400, E 401, E 402, E 403, E 404, E 406, E 407, 407a, E 410, E 412, E 413, E 414, E 415, E 417, E 418, E 425 ir E 440, negalima naudoti želatinintuose mažuose indeliuose, šiame reglamente apibrėžiamuose kaip kietos konsistencijos želatininti konditerijos gaminiai, esantys pusiau standžiuose mažuose indeliuose arba mažose kapsulėse, skirtose nuryti vienu kartu, indelį arba kapsulę spaudžiant, kad konditerijos produktas patektų į burną; draudžiama naudoti E 410, E 412, E 415 ir E 417 gaminant dehidratuotus maisto produktus, kurie rehidratuojasi juos nurijus. E 425 negalima naudoti želatinintuose konditerijos gaminiuose.

Byloje esantys įrodymai patvirtina, kad Tarybos pareigūnai, atlikę pareiškėjos galimai padaryto Maisto įstatymo pažeidimo tyrimą, surašė Protokolą, kuriame nurodė už pažeidimą

atsakingą asmenį (pareiškėją) ir visas su pažeidimo įvertinimu (kvalifikavimu) susijusias aplinkybes. Iš ginčijamo Nutarimo turinio matyti, kad pareiškėjos padarytas Maisto įstatymo pažeidimas (Nesaugaus produkto pateikimas į rinką) buvo nustatytas išanalizavus Tarnybos komisijos nagrinėjamoje Maisto įstatymo pažeidimo byloje esančius rašytinius įrodymus: 2023-02-10 RASFF Skubų pavojaus pranešimą, Tarnybos 2023-03-08 Pranešimą, Sprendimą, Protokolą, UAB X pateiktą informaciją ir dokumentus, kt. Tarnybos komisijos posėdyje dalyvavo ir UAB X atstovai. Tarnyba nustatė pareiškėjos atsakomybę lengvinančias aplinkybes: įmonė geranoriškai bendradarbiavo atliekant tyrimą dėl Nesaugaus produkto ir pateikė visą reikiamą informaciją bei dokumentus. Aplinkybių, kurioms esant maisto tvarkymo subjektas neatsako už nesaugaus maisto pateikimą į rinką, nustatyta nebuvo (Maisto įstatymo 12³ straipsnio 1 dalis).

Nutarime nurodyta, kad pareiškėjos rinkai tiekiamų saldainių gamyboje panaudoti priedai E407 ir E410, remiantis Reglamento (EB) 1333/2008 II priedo E dalies 05.2 punktu, negali būti naudojami kietos konsistencijos želatininių konditerijos gaminiuose arba pusiau standžiuose mažuose indeliuose arba mažose kapsulėse, skirtose nuryti vienu kartu, arba indelį, kapsulę spaudžiant, kad konditerijos produktas patektų į burną. Nagrinėjamoje byloje nėra objektyvių įrodymų, patvirtinančių pareiškėjos teiginį, kad pareiškėjos į rinką tiekiamas produktas neatitinka Reglamento (EB) Nr. 1333/2008 II priedo E dalies 05.2 kategorijos I konditerijos gaminių grupei taikomo apibrėžimo.

Pažymėtina, kad Tarnybos Šiaulių departamentas Sprendimu nustatė, jog pareiškėjos į rinką tiekiamas produktas (želė saldainiai Jelly Straws) yra nesaugus ir neatitinka, be kita ko, Reglamento (EB) Nr. 1333/2008 II priedo reikalavimų. Bylos duomenimis, pareiškėja Tarnybos Šiaulių departamentas priimto Sprendimo neskundė, todėl jis yra galiojantis ir sukeltis pareiškėjai teisinės pasekmes. Taigi, Nutarime pagrįstai nurodyta, kad pareiškėja, tiekdamą į rinką nesaugų maistą, padarė Maisto įstatymo 7 straipsnio 1 dalies pažeidimą.

Komisijos vertinimu, pareiškėjos padaryto Maisto įstatymo pažeidimo byla Tarnyboje buvo išnagrinėta ir nuobauda paskirta Maisto įstatymo ir Aprašo nustatyta tvarka. Nutarimo turinys atitinka Maisto įstatymo 12⁵ straipsnio 4 dalyje ir Aprašo 45 punkte nustatytus turinio reikalavimus – Nutarime išsamiai išdėstytos pažeidimo padarymo aplinkybės, aptarti esminiai pareiškėjos kaltės įrodymai, nurodytos teisės aktų nuostatos, nustatančios pareiškėjos atsakomybę už pažeidimą. Nuobauda (581 Eur bauda) pareiškėjai skirta Maisto įstatymo 12² straipsnio 2 dalyje nustatytose ribose, įvertinus nustatytas lengvinančias aplinkybes, atsižvelgiant į tai, kad įmonė bendradarbiavo ir pateikė Tarnybai visą reikalingą informaciją bei dokumentus, žala vartotojų sveikatai nebuvo padaryta. Be kita ko, Tarnyba įvertino išplatinto Nesaugaus produkto kiekį (viso įvežta 2100 kg, iš kurių utilizuota 29,88 kg, o išplatinta 2098 kg) ir nurodė, kad buvo sukeltas ypatingai didelis pavojus žmonių sveikatai ir gyvybei. Komisijos vertinimu, pareiškėjai skirtos baudos dydis yra proporcingas pareiškėjos padarytam Maisto įstatymo pažeidimui.

Dėl pareiškėjos teiginių, kad analogiški želė produktai su identiškais maisto priedais šiandien Lietuvoje yra platinami kitų tiekėjų, pasisakytina, kad šioje byloje nagrinėjamas tarp pareiškėjos ir Tarnybos kilęs konkretus ginčas dėl Nutarimo teisėtumo ir pagrįstumo. Kitų asmenų veiksmai platinant analogiškus produktus Lietuvos rinkoje nėra šios bylos nagrinėjimo dalykas, todėl Komisijos negali būti vertinami.

Įvertinusi byloje nustatytas faktines aplinkybes ir aptartą teisinį reglamentavimą, Komisija daro išvadą, kad Nutarimas priimtas vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, yra motyvuotas ir pagrįstas, pareiškėjai skirta bauda atitinka Maisto įstatymo reikalavimus ir yra proporcinga padarytam Maisto įstatymo pažeidimui, todėl naikinti Nutarimą remiantis skunde išdėstytais argumentais nėra teisinio pagrindo. Taip pat nėra pagrindo tenkinti išvestinį skundo reikalavimą dėl baudos sumažinimo, todėl skundas atmestinas kaip nepagrįstas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos uždarnosios akcinės bendrovės X skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimas per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Komisijos nariai

Ingrida Sabaliauskienė

Eglė Bilevičiūtė

Žydrūnas Plytnikas